

BEZPEČNOST PRÁCE

Informace – dotazy, stanoviska převzaty z BOZP Info. cz (redakčně upraveno).

Školení BOZP řidičů.

Dotaz: V organizaci máme zaměstnance na pozici „řidič“, který v rámci výkonu své práce jezdí s vozidlem do 3,5 t, zároveň má profesní průkaz. Je nutné, aby absolvoval ještě školení „řidičů referentů“?

Odpověď: K definici pojmu „řidič referent“, který se běžně používá, je potřeba sdělit, že tento pojem není právními předpisy nikde vymezen. Za „řidiče referenta“ je považován zaměstnanec, který nemá řízení vozidla sjednáno jako výkon práce, ale používá služební vůz například na pracovní cestě nebo vlastní auto pro služební účely v souvislosti s plněním pracovních úkolů.

Školení BOZP vychází z požadavku /ákoníku práce § 103 odst. 2 a 3, kdy je zaměstnavatel povinen zajistit svým zaměstnancům školení o právních předpisech k zajištění bezpečnosti a o Sb.,chrany zdraví při práci, které doplňují jejich odborné předpoklady a požadavky pro výkon práce, které se týkají jimi vykonávané práce a vztahují se k rizikům, s nimiž zaměstnanci mohou přijít do styku na pracovišti, na kterém je práce vykonávána, a soustavně vyžadovat a kontrolovat jejich dodržování. Osobu školitele stanovuje zaměstnavatel, stejně jako periodicitu školení, žádný doporučený interval týkající se školení řidičů referentů není. O provedeném školení vede zaměstnavatel dokumentaci (zákoník práce § 103 odst. 2 a 3), která by měla obsahovat prezenční listinu a osnovu školení. Zaměstnavatel dále pak musí určit způsob ověřování získaných znalostí zaměstnanců z provedeného školení.

V souvislosti s řidiči referenty je tedy dobré připomenout i ustanovení § 349 zákoníku práce, které zahrnuje výčet předpisů vztahujících se k zajištění BOZP, kde jsou jmenovány předpisy na ochranu života a zdraví, předpisy hygienické a protiepidemické, technické předpisy, technické dokumenty a technické normy, stavební předpisy, dopravní předpisy, předpisy o požární ochraně a předpisy o zacházení s hořlavinami, výbušninami, zbraněmi, radioaktivními látkami, chemickými látkami a chemickými přípravky a jinými látkami škodlivými zdraví, pokud upravují otázky týkající se ochrany života a zdraví. Proto s ohledem na pracovní náplň zaměstnanců (referentů), kteří se budou v souvislosti s plněním pracovních úkolů pohybovat v silničním provozu, kromě školení zaměstnanců o obecné bezpečnosti práce, je žádoucí do obsahu školené problematiky zahrnout i pravidla silničního provozu a neopomenout ani na obsluhu a údržbu vozidel prostřednictvím seznámení s návodem na obsluhu dodanou výrobcem vozidel a místním provozním bezpečnostním předpisem.

Na řidiče profesionály, kteří mají řízení vozidla sjednáno v pracovní smlouvě, se vztahuje zákon č. 247/2000 Sb., o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel a o změně některých zákonů. U tohoto typu školení je určena náplň i četnost školení právním předpisem. U tohoto typu školení není povinnost seznamovat řidiče s místními

provozními podmínkami a riziky přímo vykonávané práce na pracovišti, a proto toto školení neodpovídá požadavku zákoníku práce § 103 odst. 2 a 3.

Firma půjčuje své vozy OSVČ. Musí být tato proškolená a kdo odpovídá za případnou škodu?

Dotaz: Právnická osoba poskytuje svá služební vozidla k dispozici jiným právnickým osobám (OSVČ). Musí mít tyto OSVČ školení řidičů-referentů? Popřípadě kdo bude odpovídat za majetkovou škodu na vozidle?

Odpověď: Pokud právnická osoba půjčuje svá vozidla jiné právnické osobě (zaměstnavateli) a s automobily pak jezdí zaměstnanci dotyčného zaměstnavatele, pak si i tento zaměstnavatel odpovídá za školení svých zaměstnanců, svých řidičů – referentů a firma (zaměstnavatel), která vozidla půjčila za nic neodpovídá, pro ni celá záležitost skončila smlouvou o půjčce. Také ze smlouvy o půjčce vozidla musí vyplývat, jak by se řešila případná náhrada škody a jaké jsou uzavřeny k danému vozidlu pojistky.

Obdobně tomu je v případě, kdy si automobil půjčí od firmy osoba samostatně výdělečně činná. Pro ni také platí zákon č. 309/2006 Sb., o zajištění dalších podmínek BOZP, ve znění pozdějších předpisů, a i ta by měla dodržovat BOZP. Je pochopitelné, že OSVČ asi sama sebe nebude školit, ale to je výhradně jen a jen její odpovědnost. Pokud se týká náhrady škody, tak zase musí být nějaká dohoda nebo smlouva o půjčce, na základě které jí je automobil zapůjčen a z té dohody musí vyplývat, jak se bude řešit případná náhrada škody, například jaká je uzavřena pojistka na vozidle apod.

Může být pracovnělékařská prohlídka provedena v osobním volnu zaměstnance?

Dotaz: Může mi zaměstnavatel nařídit, abych tuto prohlídku absolvoval ve svém volném čase, nebo mi to má umožnit v rámci pracovní doby? Mohu žádat o proplacení jízdného k závodnímu lékaři? A jak je to řešeno, pokud bych si náhodou cestou na tuto prohlídku (ve svém volnu, ale nařízenou zaměstnavatelem) zlomil například nohu? Jednalo by se o pracovní úraz?

Odpověď: Právní úprava služeb pracovnělékařské péče u nás vychází z řady mezinárodních dokumentů, z nichž je třeba jmenovat na prvním místě Úmluvu č. 161 o závodních zdravotních službách (vyhláška č. 145/1988 Sb.) a směrnici 89/391/EHS o zavádění opatření pro zlepšení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Úmluva č. 161 stanoví v článku 12, že „*Dohled na zdraví pracovníků ve vztahu k práci nesmí být pro ně spojen se ztrátou na výdělku; musí být bezplatný a konat se pokud možno v pracovní době.*“ Tato Úmluva má ve smyslu Ústavy přednost před zákonem, protože se jedná o ratifikovanou mezinárodní smlouvu. Rámcová směrnice o BOZP zase v článku 6 odst. 5 stanoví „*Náklady na bezpečnost, hygienu a ochranu zdraví při práci nesmějí v žádném případě nést zaměstnanci.*“ Tento požadavek máme transponovaný do § 101 odst. 6 zákoníku práce (ZP).

Z uvedeného tedy – bez dalšího komentáře – vyplývá, že prohlídka nesmí být pro Vás spojena s jakoukoliv ztrátou a že musí být vykonána v pracovní době. Náš zákoník práce to

také takto upravuje, ale jeho úprava není zcela přesně odpovídající výše uvedeným požadavkům mezinárodního práva.

Ustanovení § 101 odst. 6 ZP stanoví „*Náklady spojené se zajišťováním bezpečnosti ochrany zdraví při práci je povinen hradit zaměstnavatel; tyto náklady nesmějí být přenášeny přímo ani nepřímo na zaměstnance.*“ Toto ustanovení odpovídá výše citované směrnici.

Ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) ZP říká „*Zaměstnavatel je povinen nahradit zaměstnanci, který se podrobí preventivní prohlídce, vyšetření nebo očkování podle písmene d) případnou ztrátu na výdělku, a to ve výši průměrného výdělku, popřípadě ve výši rozdílu mezi náhradou mzdy nebo platu podle § 192 nebo nemocenským a průměrným výdělkem,*“ . I to odpovídá § 101 odst. 6 ZP – vyplývá z něj, že prohlídka je považována za výkon práce a že zaměstnavatel je povinen nahradit zaměstnanci případnou ztrátu na výdělku s ní spojenou.

Tomu ale pak neodpovídá bod 2 přílohy nařízení vlády č. 590/2006 Sb., kterým se stanoví okruh a rozsah jiných důležitých osobních překážek v práci, kde se uvádí „*Pracovní lékařská prohlídka, vyšetření nebo očkování související s výkonem práce Pracovní volno na nezbytně nutnou dobu se poskytne zaměstnanci, který se podrobil pracovní lékařské prohlídce, vyšetření nebo očkování souvisejícím s výkonem práce v rozsahu stanoveném zvláštními právními předpisy nebo rozhodnutím příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví.*“ Příloha nařízení vlády č. 590/2006 Sb. vyjmenovává okruh důležitých osobních překážek v práci na straně zaměstnance a to je ten legislativní rozpor, překážka v práci není výkon práce.

Legislativci o tom ví a dá se předpokládat, že se bude tento problém řešit při novele zákoníku práce. V každém případě však trvejte na tom, aby Vás zaměstnavatel vyslal na prohlídku v pracovní době a zameškanou dobu Vám nahradil. Pokud Vám vzniknou cestovní náklady, můžete je po zaměstnavateli požadovat s odkazem na § 101 odst. 6 zákoníku práce.

Každý úraz utrpěný v souvislosti s vyšetřením u poskytovatele zdravotních služeb prováděným na příkaz zaměstnavatele je ve smyslu § 274 odst. 1 ZP považován za pracovní úraz, neboť vyšetření u poskytovatele zdravotních služeb prováděné na příkaz zaměstnavatele je úkonem přímo souvisejícím s plněním pracovních úkolů.

Umístění nádob s plyny na pracovištích

Dotaz: Je možné skladovat ve skladu a ve výrobě u strojů, kde se pracuje, propanbutanové láhve (desetikilové, běžně 4 – 6 kusů) na volno, bez jakékoliv ochrany.

Odpověď: Pro umístění tlakových lahví na přepravu plynů platí níže uvedené požadavky (viz část 7 a část 10 ČSN 07 8304) – výčet není úplný, zvláště nejsou zmíněny technické požadavky na sklad, jako například členění do požárních úseků, zajištění větrání aj.“

- samostatně svisle stojící nádoby musí být vhodně zajištěny proti pádu (např. řetízkem) a musí být opatřeny snímatelným ochranným kloboučkem;
- při skladování na volné ploše musí být vyčleněna samostatná plocha, je-li stanoveno více takových ploch, musí mít mezi sebou uličku minimální šíře 1 metru;
- odděleně se ukládají plné a prázdné tlakové lahve, místa pro uložení jsou označena tabulkami PLNÉ NÁDOBY a PRÁZDNÉ NÁDOBY;

- při umístění lahví na pracovišti, skladu, musí být zachován prostor pro snadný a rychlý únik (samozřejmě, láhve nesmí ztížit či znemožnit přístup k hlavním uzávěrům, k prostředkům požární ochrany);
- nejmenší vzdálenost pro umístění lahví od otevřeného ohně jsou 3 metry, od ostatních sálavých ploch taková, aby povrchová teplota láhve nepřekročila +50° C –v případě překročení musí být láhve ochlazovány;
- skladované plyny – lahve se přepočítávají na lahve s vnitřním objemem 50 litrů (uložení 6 kusů 10kg lahví propan-butanu je potřeba přepočítat na litry, přičemž 10kg lahví odpovídá 27 litrů – viz Datový list, tj. 6 tlakových lahví obsahuje 162 litrů propan-butanu);
- v uzavřeném skladu je nutné ukládat více než 4 lahve s plyny tvořícími výbušnou směs (nebo jinak nebezpečnou), odděleně v samostatných požárních úsecích, které musí být samostatně větratelné (pozor na nutnost přepočtení na vnitřní objem 50 litrů jedné lahve – jde o skladovaný objem nad 200 litrů propan-butanu) – v jednom požárním úseku je možné skladovat nejvýše 500 lahví s hořlavými, hoření odporujícími, toxickými nebo žíravými plyny (požární úsek má samostatný východ do volného prostoru);
- v jedné provozní místnosti jednopodlažního objektu lze ukládat skupiny maximálně 6 lahví hořlavých a hoření podporujících plynů ve vzdálenosti 10 metrů od sebe (u ostatních plynů čítá jedna skupina 24 nádob);
- v jedné provozní místnosti jednopodlažního objektu není počet lahví pro netoxické a nežíravé plyny omezen;
- v jedné provozní místnosti vícepodlažního objektu smí být nejvýše 12 lahví, obsahují-li jeden požární úsek více provozních místností, nesmí celkový počet nádob v takovém požárním úseku překročit 24 lahví;
- umístění tlakových nádob na plyny v místnosti musí být označeno na vstupních dveřích tabulkou se symbolem tlakové láhve i s uvedením druhu skladovaného plynu a počtu uložených lahví a bezpečnostní značkou zákazu kouření a vstupu s otevřeným ohněm;
- u vchodu do skladu s hořlavými či hoření podporujícími plyny musí být umístěny vhodné hasicí přístroje s odpovídající hasicí schopností.

Určitá specifika má uložení tlakových nádob na plyny, která jsou součástí systémů stabilního hasicího zařízení, a to jak co do počtu lahví, tak i charakteristice místností, jejího vybavení a zajištění. Specifická pravidla platí i pro umístění nádob určených pro svařování plamenem, řezání kyslíkem a pro umístění nádob s oxidem uhličitým a pro potravinářské plyny.

Skladování tlakových nádob na plyny je zakázáno:

- v bytech,
- v kancelářích, kuchyních, jídelnách (jednu nádobu lze umístit do místnosti pro čepování nápojů – součást výčepního zařízení),
- v šatnách, sociálních zařízeních,
- na půdách, ve světlících,
- na únikových cestách a schodištích,
- v průchodech a průjezdech či v jejich bezprostřední blízkosti,
- ve veřejně přístupných místech,
- v nevětraných a obtížně přístupných prostorech,
- v kotelnách,

- v suterénních prostorách, ve sklepích (jde-li o prostory pro skladování nápojů, je dovoleno umístění maximálně dvou provozních a dvou zásobních lahví s oxidem uhličitým),
- v objektech s hořlavými konstrukcemi,
- plyny těžší než vzduch v blízkosti šachet, studní, níže uložených pracovních či skladových míst – místa pod úrovní povrchu (nebezpečí hromadění uniklého plynu).

Oprávnění obsluhy. K manipulaci s tlakovými lahvemi je možné pověřit osoby:

- starší 18 let,
- duševně a fyzicky způsobilé,
- prokazatelně proškolené, tj. poučení + zaškolení + přezkoušení (1x za 3 roky ve smyslu čl. 12 ČSN 07 8304, vč. zohlednění dalších specifik pracovních prostorů a činností),
- zdravotně způsobilé.

Důležitou skupinou jsou požadavky na manipulaci s tlakovými lahvemi pro přepravu plynů a požadavky na jejich přepravu, zvláště přepravu vlastními dopravními prostředky.

Pro manipulaci, dopravu a skladování a vyprazdňování plynů z lahví musí být vypracován **Místní provozní řád** (ve smyslu čl. 12.1 ČSN 07 8304 – Tlakové nádoby na plyny-provozní pravidla, ve struktuře podle čl. 18 ČSN 38 6405 Plynová zařízení, zásady provozu.).

Revize klimatizačního zařízení.

Dotaz: Jak často se provádí revize klimatizačního zařízení? Jaké má provozovatel povinnosti? Jaké právní předpisy řeší tuto problematiku?

Odpověď: Revize klimatizačních zařízení můžete kontrolovat buď z pohledu bezpečnosti práce s technickým zařízením, nebo z pohledu ochrany ovzduší.

A) Bezpečnost práce a provozu technických zařízení:

- nařízení vlády č. 101/2005 Sb., § 3 odst. 4 písm. a) stanoví, že termín kontroly provozovatel stanovuje podle doporučení výrobce, nebo dle výsledků a zkušeností z předchozích kontrol; tomu odpovídá i
- nařízení vlády č. 378/2001 Sb., § 4 odst. 1, které uvádí, že termín se stanovuje podle průvodní dokumentace nebo místním provozně bezpečnostním předpisem; a teprve poté platí obecné ustanovení
- nařízení vlády č. 378/2001 Sb., § 4 odst. 2, kterým se stanovuje jednotná perioda následných kontrol 1x za 12 měsíců.

B) Ochrana ovzduší.

- zákon č. 73/2012 Sb., § 4 odst. 1 stanoví, že systém detekce úniků se kontroluje v četnosti 1x za 12 měsíců (systém detekce úniků musí mít všechny klimatizační zařízení s obsahem skleníkových plynů nad 30 kg);

- nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1005/2009 stanovuje periody kontrol v závislosti na objemu chladicí kapaliny = regulovaných látek:
- 3 kg a více 1x za 12 měsíců,
 - 30 kg a více 1x za 6 měsíců,
 - 300 kg a více 1x za 3 měsíce.

Ke klimatizačním jednotkám se musí vést provozní deníky. Jejich nevedení, neohlašování těchto zdrojů příslušným institucím vede k vysokým pokutám. Je tudíž důležité seznámit se s příslušnými právními předpisy, identifikovat provozovaná technická zařízení, konkretizovat druh chladicí kapaliny, a podle toho teprve zavést systém údržby, servisů, kontrol a revizí, popřípadě ohlašování provozování.

Parkování motorových manipulačních vozíků.

Dotaz: Existuje nějaká norma či předpis, kde se uvádí podmínky parkování/garážování manipulačních vozíků se spalovacími motory?

Odpověď: Provozování manipulačních vozíků s vlastním pohonem řeší ČSN 26 8805 a ČSN ISO 3691 + Adm 1. Samotné parkování přibližuje čl. 14.2.3.8 ČSN ISO 3691 a stanovuje, že motorový vozík ponechaný bez dozoru musí mít spuštěn nabírací prostředek břemene, ovladače v neutrální poloze, s přerušeným přívodem energie, se zabrzděnou parkovací brzdou a zajištěním vozíku proti jakémukoli neúmyslnému či neoprávněnému použití. Při parkování je třeba dbát na nezatarasení únikových cest, přístupů ke schodištím a prostředkům požární ochrany. Je nutno parkovat v bezpečné vzdálenosti od železničních tratí.

Manipulační uličky se stanovují podle ČSN 26 9010, hlavně s ohledem na šířku přepravovaného břemene, míst pro otáčení vozíku se zohledněním podélného přesahu břemene.

Podle § 102 odst. 1 zákoníku práce je zaměstnavatel povinen vytvářet bezpečné a zdraví neohrožující pracovní prostředí a pracovní podmínky vhodnou organizací BOZP a přijímáním opatření k předcházení rizikům. V souladu s odstavcem 3 téhož paragrafu je zaměstnavatel povinen soustavně vyhledávat nebezpečné činitele, zjišťovat jejich příčiny a zdroje, vyhledávat a hodnotit rizika a přijímat opatření k jejich odstranění.

Konkrétnější ustanovení lze nalézt v § 2 odst. 1 zákona č. 309/2006 Sb., který stanovuje zaměstnavateli povinnost zajistit, aby pracoviště bylo prostorově a konstrukčně uspořádáno a vybaveno tak, aby pracovní podmínky odpovídaly bezpečnostním a hygienickým požadavkům – pod písm. a) je např. uvedeno, že komunikace mají mít stanovené rozměry a povrch a mají být vybavené pro činnosti zde vykonávané. Obdobně i v § 5 odst. 1 je zaměstnavateli stanovena povinnost organizovat práci a stanovit pracovní postupy tak, aby byly dodržovány zásady bezpečného chování na pracovišti.

Prováděcím právním předpisem je např. nařízení vlády č. 101/2005 Sb., které v § 3 zdůrazňuje, že pracoviště musí být po dobu provozu udržována potřebnými technickými a organizačními opatřeními (odst. 1) a že bezpečný stav pracoviště vychází z hodnocení rizik vyplývajících z možných zdrojů ohrožení bezpečnosti a zdraví ve vztahu k vykonávané činnosti (odst. 2). V odstavci 3 pak pod jednotlivými písmeny stanovuje, co je nutné před

uvedením pracoviště do provozu zajistit. Pod písm. a) je to uspořádání pracoviště s ochranou zaměstnanců před škodlivými účinky pracovních a technologických postupů, včetně určení osob k zajištění bezpečného provozu, používání, údržby, úklidu, čištění a oprav; pod písm. c) umístění, uspořádání a instalace výrobních a pracovních prostředků a zařízení; pod písm. d) je pamatováno na důležité a bezpečné upevnění technického vybavení pracoviště a výrobních a pracovních prostředků a zařízení a jejich částí tak, aby nemohlo dojít k jejich nežádoucímu (nechtěnému) pohybu.

Jestliže je zaměstnavatel podle § 101 zákoníku práce povinen zajistit BOZP zaměstnanců s ohledem na rizika možného ohrožení života a zdraví, které se týkají výkonu práce, předpokládá se (v intencích dotazu a s přihlédnutím k výše uvedeným výňatkům z právních a technických předpisů) stanovení či přímo vyznačení dopravních cest, míst pro odstavení používané techniky, míst pro uložení materiálu, míst pro pohyb osob atd. S touto organizací musí být zaměstnanci seznámeni a vedoucí pracovníci jsou odpovědní za jejich dodržování.

Nezpůsobilost k práci, odmítnutí nabízené pozice a odškodnění pracovního úrazu.

Dotaz: Naše zaměstnankyně utrpěla pracovní úraz, jehož následkem došlo podle lékařského posudku ke zdravotní nezpůsobilosti k vykonávané práci. Byla jí nabídnuta jiná práce, po kterou by byla zdravotně způsobilá, ale zaměstnankyně ji odmítla. Z těchto důvodů dojde k ukončení pracovního poměru. Na jaké celkové odškodnění má nárok?

Odpověď: Jedná se o pracovní úraz, ten se bude muset odškodňovat podle zákoníku práce bez ohledu na to, jestli pracovní poměr bude trvat, nebo jestli dojde k jeho skončení. V souvislosti s výpovědí (protože půjde pravděpodobně o výpověď podle § 52 písm. d) zákoníku práce) vznikne dotyčné nárok na odstupné ve výši 12násobku průměrného výdělku. Pokud se týká náhrady za ztrátu na výděleku po skončení pracovní neschopnosti, ve Vašem případě není třeba řešit otázku ustanovení § 271b odst. 4 zákoníku práce (ZP). Smyslem fikce zde upravené je zabránit, aby poškozený zaměstnanec zneužíval svého postavení v odpovědnostním vztahu a požadoval od zaměstnavatele formou náhrady škody na výděleku i tu část ztráty na výděleku, která vznikla v důsledku jeho laxního přístupu k výkonu práce.. Stanoví-li zákon, že za výdělek po pracovním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání se považuje průměrný výdělek, kterého dosahují ostatní zaměstnanci vykonávající u zaměstnavatele stejnou práci nebo práci téhož druhu, půjde o průměrný výdělek těchto zaměstnanců zjišťovaný podle úpravy obsažené v § 351 a násl. ZP za rozhodné období (předchozí čtvrtletí nebo předchozí kalendářní rok, co je pro poškozeného výhodnější) předcházející vzniku nároku na náhradu škody na výděleku. Tento průměrný výdělek bude v dalším průběhu trvání nároku používán, aniž – jak se někdy děje – by byl průběžně přepočítáván, až do případné valorizace nebo změny poměrů na straně poškozeného zaměstnance. Zaměstnavatel může – třeba proto, aby minimalizoval svoji povinnost k náhradě škody na výděleku – sám zajistit zaměstnankyni jinou práci. Zákon nestanoví ani příkladmo, v čem mohou spočívat vážné důvody, které zaměstnankyni opravňují k odmítnutí této práce, a proto je třeba se jimi zabývat individuálně, s přihlédnutím k okolnostem konkrétního případu. Nepochybně to může být proto, že zajištěná práce není pro poškozeného zaměstnance vhodná vzhledem k jeho zdravotnímu stavu, schopnostem a kvalifikaci. Lze se zabývat i tím, zda je možné ve srovnání s dosavadním stavem po zaměstnankyni spravedlivě požadovat, aby přistoupila na nabídku nového zaměstnání vzhledem ke svým osobním i rodinným důvodům

(viz rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 906/2000). Odmítne-li zajištěné zaměstnání bez vážných důvodů, je výdělkem po pracovním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání ten průměrný výdělek, kterého mohla dosáhnout na práci, která ji byla zajištěna, tedy v podstatě pravděpodobný výdělek podle § 355 ZP. Jinak bude dotyčná odškodňována dále a jak jí budou vznikat jednotlivé náhrady (bolestné apod.) tak jí bude odpovědný zaměstnavatel odškodňovat.

Problémy při skončení pracovního poměru ze strany zaměstnavatele.

Pracovní právo má už z historického hlediska funkci ochrannou a funkci organizační. Především zaměstnavatelé obecně jako silnější strana pracovněprávního vztahu by měli dbát na stěžejní ochrannou funkci pracovního práva. Je nutné, aby veškeré úkony obou účastníků spojené s ukončováním pracovního poměru byly prováděny v souladu s příslušnými pracovněprávními předpisy.

Mezi nejčastější chyby při ukončování pracovního poměru (dále „PP“) patří například:

- nedoručení výpovědi, a to při okamžitém zrušení PP nebo zrušení PP ve zkušební době, kdy se jedná o absenci písemné formy, dochází tak k zdánlivému právnímu jednání a k ukončení pracovního poměru se nepřihlíží;
- doručení výpovědi v ochranné době zaměstnance;
- absence výpovědního důvodu při ukončení PP výpovědí nebo při jeho okamžitém zrušení;
- zastírání výpovědního důvodu za výpovědní důvod jiný z důvodu nevěle vyplatit odstupné;
- nátlak na podepsání dohody o skončení PP;
- zrušení PP ve zkušební době v prvních 14 dnech dočasné pracovní neschopnosti nebo až po uplynutí sjednané zkušební doby apod.

Zaměstnavatelé rovněž v mnoha případech nedodržují své zákonné povinnosti při ukončování PP, a tím vznikají zaměstnancům značné potíže.

Mezi nejčastější porušování finančních a administrativních povinností zaměstnavatelů vůči propouštěným zaměstnancům jsou:

- neposkytnutí odstupného v případě, že na ně zaměstnanci vznikne nárok;
- neposkytnutí náhrady mzdy nebo platu za dobu odpovídající délce výpovědní doby v případě okamžitého zrušení PP ze strany zaměstnance;
- neposkytnutí poslední mzdy nebo platu nebo některé jejich části;
- nevydání potvrzení o zaměstnání (tzv. zápočtového listu);
- neoznámení příslušné zdravotní pojišťovně a OSSZ ukončení pracovního poměru;
- nevydání potvrzení pro Úřad práce ČR o průměrném výdělku apod.

Toto jsou nejčastější problémy, které vznikají při ukončování pracovního poměru a povinnosti s tímto spojené.

Hydraulický zvedák – hever – vyhrazené zdvihací zařízení

Dotaz: Zařazuje se hydraulický zvedák/hever (panenka) s nosností nad 12 tun (povinná výbava nákladního vozidla) do vyhrazených technických zařízení dle vyhlášky č. 19/1979 Sb.?

Odpověď: Hydraulický zvedák/hever (panenka) s nosností nad 12 tun je nevyhrazené zdvihací zařízení dle § 2 odst. 2 vyhláška č. 19/1979 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a nespadá do kompetence Technické inspekce České republiky (TIČR). Tato věc jí podle současné legislativy nepřísluší.

Pro Vaši informaci uvádíme vyhrazená zdvihací zařízení dle § 2 odst. 1 vyhlášky č. 19/1979 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Vyhrazená zdvihací zařízení ve smyslu § 4 písm. d) až g) zákona jsou tato zařízení s motorickým pohonem:

- a) zdvihadla a pojízdná zdvihadla o nosnosti nad 5 000 kg (kladkostroje, kočky apod.),
- b) jeřáby o nosnosti nad 5 000 kg,
- c) pohyblivé pracovní plošiny s výškou zdvihu nad 3 m,
- d) stavební výtahy s výškou zdvihu nad 3 m, jimiž se dopravují také osoby,
- e) výtahy, které jsou trvalou součástí staveb o nosnosti nad 100 kg a s výškou zdvihu nad 2 m,
- f) regálové zakladače se svisle pohyblivými stanovišti obsluhy.

Ve Vašem případě se jedná o stanovený výrobek, na který se vztahuje zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (poslední novela zákona č. 91/2016 Sb.), respektive nařízení vlády č. 176/2008 Sb., o technických požadavcích na strojní zařízení, ve znění pozdějších předpisů.

Dozor nad tím, zda jsou stanovené výrobky uváděny a dodávány na trh nebo do provozu v souladu s požadavky stanovenými tímto zákonem provádí Česká obchodní inspekce nebo v rozsahu stanoveném zvláštními předpisy Český báňský úřad nebo Drážní úřad.

Informace – odpovědi na dotazy MD

(www.mdcz.cz/poskytnuté informace)

Přeprava zvířat – psa ve veřejných dopravních prostředcích.

Dotaz: Existuje nějaký paragraf nebo nařízení, které je platné pro autobusovou dopravu v celé republice? Když cestuji s malým psem, kterého mám v tašce s pevným dnem, je k tašce přichycený karabinkou a tašku mám na klíně, takže se nedotkne podlahy autobusu, může po mě řidič autobusu chtít zaplatit za tohoto psa jízdné a může mi nařídit, abych psovi nasadila košík, jinak že mě do autobusu nevezme? Existují pro tento případ cestování se psem daná pravidla?

Odpověď: Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích konstatuje v § 52 Přeprava nákladu, že „...při přepravě živých zvířat nesmí být ohrožena bezpečnost řidiče, přepravovaných osob ani zvířat a ani bezpečnost provozu na pozemních komunikacích.“

Podle § 18b odst. 1 písm. g) zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů, stanoví podmínky přepravy zvířat přepravní řád, tj. vyhláška č. 175/2000 Sb., o přepravním řádu pro veřejnou drážní a silniční dopravu.

Z ustanovení § 23 přepravního řádu zejména vyplývá, že společně s cestujícím ve vozidle lze přepravovat pouze malá zvířata, jsou-li **zcela (!)** uzavřena ve snadno přenosných schránkách s nepropustným dnem. Beze schránky lze ve vozidle přepravovat psa pouze tehdy, má-li bezpečný náhubek a je-li držen na vodítku nakrátko. Pokud schránka se psem svými rozměry a hmotností odpovídá parametrům stanoveným dopravcem v jeho smluvních přepravních podmínkách pro ruční zavazadlo, cestující ji má u sebe a lze ji případně umístit pod sedadlo, naplatí cestující za její přepravu. Pokud schránka těmto požadavkům nevyhovuje, její přeprava je zpoplatněna. Stejně tak se platí přepravné za psa beze schránky. Dopravce však může ve svých smluvních přepravních podmínkách stanovit podmínky přepravy zvířat **odlišně od přepravního řádu**, přičemž na některých spojích může přepravu zvířat omezit nebo vyloučit. Byť tedy přepravní řád výše popsáním způsobem upravuje, za jakých podmínek lze zvířata ve vozidle přepravovat, je třeba vždy u dopravce provozujícího předmětnou linku ověřit, jaké podmínky přepravy zvířat platí při přepravě na této lince.

Prokázání zdravotní způsobilosti řidiče – cizince.

Dotaz: Moje sestra, věk 67 let, občan USA přijede do ČR. Chtěla by používat mé osobní auto. Vztahuje se na ní povinnost prokázání zdravotní způsobilosti k řízení stejně jako na mně, občana ČR, věk 65?

Odpověď: Pokud je Vaše sestra držitelkou řidičského průkazu vydaného na území Spojených států amerických (předpokládáme, že ano), tak se na ni povinnost absolvovat pravidelnou

lékařskou prohlídku nevztahuje a tudíž tedy ani povinnost mít při řízení motorového vozidla u sebe doklad o zdravotní způsobilosti.

Pro úplnost sdělujeme, že pro možné řízení motorových vozidel na území České republiky je nutné, aby Vaše sestra byla držitelkou mezinárodního řidičského průkazu (šedivá rozkládací knížka) vydaného na území Spojených států amerických. Důvodem pro tuto naši informaci je skutečnost, že na území České republiky nejsou samostatně **uznány národní řidičské průkazy** vydané na území Spojených států amerických, jelikož tyto řidičské průkazy svým provedením neodpovídají vzorům řidičských průkazů, které jsou stanoveny v Úmluvách o silničním provozu (Vídeň 1968, Ženeva 1949). Proto jejich držitelé, pro možné řízení motorových vozidel na území České republiky, musí být dále ještě držiteli mezinárodních řidičských průkazů.

Doba platnosti protokolu o „evidenční kontrole“.

Dotaz: (zkráceně) Jakým způsobem se počítá platnost tohoto dokumentu, která podle § 8 odst. 4 zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu na pozemních komunikacích „není starší 14 dní“ a to zda se den vydání tohoto dokladu započítává do doby platnosti dokladu, anebo zda se toto datum do platnosti nepočítá. Konkrétní příklad, pokud byl tento doklad vystaven 15. prosince, je platný pro potřeby převidování vozidla ještě 29. prosince?

Odpověď: Pro vydání registrace se lhůta platnosti počítá od následujícího dne, tedy v konkrétním příkladě by byl doklad platný ještě 29. prosince.